● TRETJI KONGRES SAMOUPRAVLJALCEV

DELO SE ŠELE PRIČENJA

Tretji kongres samoupravljavcev Jugoslavije je mimo. Delegati so se, bogatejši za nove izkušnje, doživetja in spoznanja, vrnili na delovna mesta. Med njimi sta tudi Neža Putrle, obratna inženirka iz HP Kolinske, sicer pa predsednica sindikalne konference v tej delovni organizaciji, in Franc Kosi, strojni referent v SCT, tozd Mehanizacija in hkrati predsednik osnovne organizacije sindikata v tem tozdu. To sta tudi zadnja izmed sedmih delegatov, ki so našo občino zastopali na kongresu, a ju še nismo predstavili v Naši skupnosti.

Navadno je prve dni težko strniti vse dogodke in občutja v pripoved. So pa tu vtisi, ki jih še niso preplavila vsakdanja opravila. **»Ko se je kongres pričel, je nekdo zadaj začel peti: Druže Tito, mi ti se kunemo! Vsi smo povzeli za njim,«** je pripovedoval le nekaj dni po vrnitvi s kongresa Franc Kosi.

»Vzdušje tega trenutka se res ne da opisati. Zdi se mi tudi zelo dobro, da so se kongresa udeležili naši najvišji politični in državni voditelji. Večina razpravljavcev je govorila o problemih, ki se z njimi srečujemo vsak dan. Na primer: zakaj v delegatsko bazo ne pride dovolj povratnih informacij; veliko kritike je bilo na račun prispekov za sise; delegat iz Leskovca je opozoril, da je kongres obšel kulturo. Govor je bil tudi o šolstvu in vzgoji. Ni namreč vseeno, kdo vzgaja naše otroke v samoupravljavce.«

Pred kongresom smo v naši občini, podobno kot drugje, v razpravah ugotavljali, da osnutek resolucije ni prinesel tega, kar smo pričakovali. Je kongres odgovoril na odprta vprašanja?

»To, da je skoraj polovica besedila resolucije na kongresu doživela spremembe, nam pove že veliko,« je menila Neža Putrle, ki je bila v predsedstvu tega največjega zbora jugoslovanskih samoupravljavcev. **»Kongres je prinesel to, kar smo poudarjali v naših razpravah: kako naprej. Na kongresu so bile nakazane konkretne rešitve. Razprave so bile kritične, poštene in odkrite. Vgradili smo jih v resolucijo, kolikor se je dalo. Seveda pa bo uresničevanje sprejetih sklepov odvisno predvsem od nas. Kongres se je resda končal, toda delo se šele pričenja.«**

Oba naša delegata sta na kongresu sodelovala v komisiji za vprašanja združenih delavcev v delegatskem sistemu. Tudi tu so bile razprave, kot v drugih dveh komisijah, zelo žive. Kar 115 delegatov je hotelo spregovoriti o svojih izkušnjah s tega področja — veliko preveč za čas, ki je bil odmerjen kongresu. Zato je tudi Neža Putrle razpravo, ki jo je pripravila o zapažanju v delovanju delegatskega sistema, oddala pisno. Na podobne probleme kot ona pa je v svojih prispevkih opozorilo tudi več drugih delegatov.

Ob koncu kongresa je bilo rečeno, da je treba z uresničevanjem sklepov pričeti takoj. Brez odlašanja. Kako se bomo tega lotili v naši občini, da bo res vsakdo izmed nas, povsod in vsak trenutek ravnal tako, kot smo sklenili?

Vprašanje je naša delegata za trenutek spravilo v zadrego. **»Zdi se mi, da je kongres med vrsticami sporočil nekako takole: Nehajmo se le pogovarjati in sporazumevati, zavihajmo rokave in delajmo!«** je rekla Neža Puterle. **»Doslej smo se znali le dogovarjati, nismo pa se znali obnašati tako, kot smo sklenili. In če se bo nekaj premaknilo v tej smeri, če se bo vsak kritično poglobil v svoj odnos do dela, bo že veliko narejeno.«**

Franc Kosi pa je dodal: »Prvi in drugi kongres sta še iskala našo pot. Zdaj pa jo poznamo, del smo je že prehodili. Treba je le naprej tako, kot smo začrtali. Pri prenašanju vseh sklepov iz kongresa v bazo, mislim, da bo moral pomagati tudi občinski sindikalni svet.«

Čeprav je njihova komisija drugi dan kongresa delala od pol osmih zjutraj do pol enajstih zvečer, nista ne Neža niti Franc občutila utrijenosti. Šele potem, ko sta se že vrnila domov, sta začutila, da je bilo sodelovanje na kongresu naporna naloga. Toda utrujenost se pozabi, ostanejo prijetni spomini.

Neža Puterle: **»Množica ljudi, slovesno vzdušje... Tako globokega vtisa res zlepa ne bom pozabila.«**

Franc Kosi: **»Vsi slovenski delegati smo imeli tudi družabno srečanje v domu JLA v Beogradu. Poslušali smo srbsko muziko, vsi skupaj smo zapeli nekaj partizanskih pesmi, zaplesali smo kolo in bili smo si blizu, čeprav se večina med nami še nikoli ni srečala.«**

Besedilo in slike: D. J.

Franc Kosi

Neža Putrle

Trideseto proizvodno tekmovanje gradbenih delavcev Slovenije je bilo 6. junija v Novi Gorici povezano s proslavo dneva gradbincev. Nastopili so zidarji, železokrivci, orodjarji in tesarji. Iz gradbenih delovnih organizacij, ki imajo svoje sedeže ali temeljne organizacije v Mostah, so nastopili Gradis, Slovenija ceste — Tehnika in Obnova. V skupni razvrstitvi so najboljše rezultate dosegli predstavniki Stavbarja in Konstruktorja iz Maribora, izmed moščanskih ekip pa je bil najuspešnejši Gradis na 9. mestu.

C. PAVLIN

● Seminar za izumitelje

Občinska raziskovalna skupnost je že pred časom ugotovila, da je ovira hitrejšemu napredku inovacijske dejavnosti prav pomanjkanje znanja o vodenju, načrtovanju in množičnem usmerjanju te dejavnosti. Zato je v svoj letošnji načrt uvrstila tudi dopolnilno izobraževanje za vse tiste, ki se kakorkoli ukvarjajo z izumiteljsko dejavnostjo. Tako je v sejni dvorani Gradisa potekal 11. in 12. junija seminar, ki se ga je udeležilo prek 30 delavcev iz naših delovnih organizacij. Na seminarju so priznani strokovnjaki govorili o planiranju inovacijske dejavnosti in zakonski ureditvi tega področja, raziskavi trga in njenem pomenu za oblikovanje novih proizvodov in tehnoloških postopkov, o metodah za spodbujanje tehnične ustvarjalnosti in o vplivu tehničnega napredka in množične invacijske dejavnosti na uspešno gospodarjenje organizacij združenega dela. Seminar se je zaključil z razpravo ob okrogli mizi, ki je oblikovala stališča, kako v tem srednjeročnem obdobju čim bolje organizirati to dejavnost v naši občini.

Besedilo in slika: D. J.

● Izolirkin tozd Obrtna dejavnost: za toplotne izolacije hiš

Vse več zanimanja

Delavci Izolirkinega tozda Obrtna dejavnost so v teh dneh že pričeli s prvim večjim delom zunaj naše republike. V Nikšiću bodo namreč s kombi ploščami toplotno zaščitili 3400 kvadratnih metrov zunanjih zidov zgradbe, v kateri bodo prostori inštituta za črno metalurgijo. Izvajanje del v Črni gori pa pomeni za ta tozd tudi možnost novih naročil, kar bi bilo zanje precejšnjega pomena, saj bi si tako zagotovili delo tudi prek zime, to je takrat, ko so v Sloveniji za to opravilo prenizke temperature.

Štirideset delavcev tozda Obrtna dejavnost, ki je v sestavi Izolirke od januarja lani, se ukvarja s toplotnimi izolacijami zunanjih zidov, ravnih streh in podstrešij v starejših hišah. Lani so pri njih naročali toplotne izolacije hiš le zasebni graditelji, letos pa so s kombi ploščami obložili že tri šole, med katerimi je tudi nova OŠ v Štepanjskem naselju. Ker je vgrajevalcev toplotnih materialov bolj malo, se v tozdu Obrtna dejavnost ne bojijo, da ne bodo imeli dovolj dela. Za letos celo ne morejo več sprejemati naročil.

S klasičnim gradbenim materialom, kot sta na primer opeka in beton, se ne da doseči res dobre izolacije hiše. Ker pa je kurjava iz dneva v dan dražja, vse težje priti do nje, pravilnih o dopustnih toplotnih izgubah zgradb iz leta 1979 pa določa, kakašna je lahko največja toplotna izguba, povpraševanje po izolaciji hiš zadnja leta narašča. Mnogi zasebni graditelji kupijo v Izolirki le material, delo pa opravijo z nekoliko spretnosti kar sami. V Izolirki pravijo, da se s tako izolacijo hiše prihrani tudi do 38 odstotkov toplotne energije. Resda je treba za toplotno izolirano fasado odšteti skoraj še enkrat več denarja kot za navadno, vendar se izdatek izplača. Denar se namreč povrne že v dveh letih, če je bila toplotna izolacija hiše upoštevana že v načrtih.

Za toplotno izolacijo zidov hiše ponuja Izolirka dva sistema: jubizol in kombifas. Prvega priporočajo za nove hiše in stavbe, na katerih ni pričakovati poškodb od udarcev in podobno, drugega pa uporabljajo pri že ometanih hišah in pri nižjih poslopjih. V obeh primerih gre za stiropor plošče, ki jih različno obdelajo in vgradijo na hišo.

V tozdu Obrtne dejavnosti načrtujejo, da bodo letos po kombifas sistemu obložili 16 tisoč kvadratnih metrov površin, po jubizol sistemu pa 10 tisoč kvadratnih metrov.

D. J.

● Odlikovanja tudi v Indosu

Na eni letošnjih jubilejnih proslav v Indosu je med kulturnim programom, ki so ga izvajali učenci OŠ Dolsko in domača recitatorska skupina, vrsta Indosovcev prejela državna odlikovanja in interna Indosova priznanja za svoje dolgoletno nesebično delo.

Medaljo dela sta prejela Ivan Kolenc in Alojz Podlogar, red dela s srebrnim vencem pa Jože Arko, Alojz Černe, Alojz Grošelj, Mihelca Grudnik, Vili Hrastar, Franc Jeršin, Viktor Krek, Franc Lovše, Ivan Lukančič in Ivan Švajger.

Bronasti znak in priznanje Indosa so prejeli Milka Bukovec, Janez Godec, Franc Jambrovič, Janez Kobal, Jakob Novak, Majda Sivec, Vinko Švigelj in Anton Zemljič, srebrni znak in priznanje Indosa pa Feliks Cigler, Drago Grilc, Oskar Semolič in Janez Znoj.

Za uspehe pri inventivni ter inovatorski dejavnosti so prejeli priznanje: Matija Dežman, Miljenko Filipović, Anton Skale, Martin Strmljan, Albin Svete in Jože Žlamberger.

I. L.

● SINDIKATI V AKCIJI

Vsakodnevni problemi — vsakodnevno delo

Sindikat ne more stati ob strani, ko gre za vsakodnevno reševanje številnih problemov proizvodnje, samoupravljanja in življenja v delovni organizaciji in krajevni skupnosti. To je ena temeljnih ugotovitev iz uvodne razprave Andrije Vlahoviča, predsednika OSZS, na posvetu predsednikov izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata v občini.

Neugodna gospodarska gibanja, ki se letos ponekod še poglabljajo, ne vplivajo spodbudno na varnostno-politični položaj, znanjšujejo socialno varnost in vplivajo tudi na družbenopolitično aktivnost v občini. Kako se lahko v reševanje široke problematike najučinkoviteje vključi sindikat?

V okviru obkongresnih aktivnosti so marsikje že — drugi pa to lahko še storijo — spregovorili vsaj o enem problemu in ga začeli reševati. Eden takih so tudi priprave na začetek usmerjenega izobraževanja. V občini je enaindvajset organizacij, ki naj bi organizirale proizvodno prakso. Ustreznih programov pa v organizacijah, od katerih nekatere ne izpolnjujejo vseh pogojev, še nimajo. Tako tukaj kot na drugih področjih naj bo sindikat pobudnik in dosleden zagovornik ugotavljanja osebne odgovornosti za slabo delo in gospodarjenje. Obravnava polletnih rezultatov poslovanja je taka priložnost. Ob razčlenjevanju vzrokov za dobro ali slabo gospodarjenje pa najbrž ne bo mogoče mimo srednjeročnih planov. Polovica organizacij namreč le-teh še ni sprejela.

Naslednja pomembna naloga sindikata so priprave na volitve v prihodnjem letu. Prva faza priprav je že v teku — predvsem je v njej nujno zagotoviti enotno evidenco možnih kandidatov. Ta evidenca je v organizacijah združenega dela vsaj po tehnični plati v pristojnosti kadrovskih služb. Priprave pa kasnijo — tudi zaradi premajhne aktivnosti sindikalnih organizacij.

Na posvetu so se dogovorili tudi o pripravah na 3. konferenco ZSS glede socialne politike. Ocenili bodo stanje na tem področju in pregledali ukrepe za izboljšanje.

MATJAŽ KEK

Delovna (ne)disciplina

Delovna disciplina je pomemben element produktivnosti dela in močno vpliva na ustvarjanje družbenega proizvoda. V samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosih odgovarjajo delavci za izvajanje delovnih obveznosti drug drugemu vzajemno in družbi kot celoti. Tako delavci kot družbena skupnost odkrivajo in onemogočajo tiste, ki ne izpolnjujejo svojih delovnih obveznosti in odgovornosti ter ugotavljajo, v kolikšni meri in v kakšnih oblikah vpliva delovna nedisciplina na družbeno produktivnost dela.

Da bi pripravili podlago za kasnejše analize in predloge ukrepov na tem področju, so v občinski upravi zbrali podatke o številu uvedenih disciplinskih postopkov, o kršitvah delovnih obveznosti in o izrečenih ukrepih. Opravljena je bila primerjava med letom 1980 in 1979 ter primerjava uvedenih postopkov proti delavcem v neposredni proizvodnji in proti delavcem v režijskih službah.

Zbrani podatki so pokazali sorazmerno nizko stopnjo delovne discipline. Zaskrbljujoč je podatek, da je bilo v letu 1980 uvedenih za tretjino več disciplinskih postopkov kot v letu 1979. Nekaj manj kot polovico ugotovljenih kršitev je bilo težje narave. Največji delež imajo pri tem neopravičeni izostanki z dela, malomarno opravljanje delovnih nalog ter delo pod vplivom alkohola. Izrečeni ukrepi so primerni temu, izostaja pa podatek, da je bil kar tretjini kršiteljev izrečen ukrep prenehanja delovnega razmerja.

Podatki so pokazali, da disciplinske postopke mnogo pogosteje uvajajo zoper delavce v neposredni proizvodnji kot zoper delavce v režijskih službah. To dejstvo lahko kaže na sorazmerno manjšo stopnjo delovne discipline delavcev v neposredni proizvodnji ali pa na to, da odgovornost za delovne obveznosti delavcev v strokovnih službah, družbenih dejavnostih in administraciji redkokdaj ugotavljamo.

V. J.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Delovna organizacija Emona Inženiring je skupaj z vzhodnonemškim partnerjem v Bagdadu (Irak) zgradila veliko moderno klavnico z zmogljivostjo zakola 600 glav živine in 3.000 glav drobnice dnevno. Celoten projekt, ki obsega hladilnice, predelovalne obrate in druge spremljajoče objekte, je veljal ok. 80 milijonov dolarjev. Klavnica je zgrajena na površini 20 ha in je ena največjih v tem delu sveta.

●

Litostroj tudi letos zelo dobro gospodari in ima delo zagotovljeno za naslednja tri leta. Te dni so podpisali največjo pogodbo v zgodovini Litostroja, in sicer za izdelavo turbin za Irak, katerih vrednost znaša 56 milijonov dolarjev. Podpisali pa so tudi pogodbo s Sovjetsko zvezo za dobavo reduktorja. Litostroj polovico svoje proizvodnje izvaža, vendar ga hudo pestijo težave v preskrbi z reprodukcijskimi materiali, saj mu je prav zato ob polletju uspelo uresničiti le tretjino plana. Osebni dohodki so v Litostroju najvišji v jugoslovanski strojegradnji. Na štiri proizvodne delavce pride v tovarni en režijski delavec.

●

Pred kratkim so predstavniki Intertrada in TAM iz Maribora podpisali samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev ter tako potrdili dosedanje več kot uspešne poslovne odnose. Obe organizaciji sodelujeta že čez 20 let, predvsem pri izvozu na egiptovsko tržišče, kamor izvažajo celoten Tamov program. Ta sporazum pomeni skupno določanje izvoznega programa količin in cen ter usklajevanje akcij za čimvečje povečanje izvoza. Obojestranska želja je, da bi poteg Egipta osvojili tudi druga tržišča v Afriki, pa tudi v Južni Ameriki in Aziji, Intertrade bo letos v Egipt izvozil za 20 milijonov USA dolarjev Tamovih izdelkov.

●

Delavci Železniškega gospodarstva Ljubljana, ki delajo na področju zveze, so na nedavnem preizkusu delovanja sostema zvez v izrednih razmerah dokazali, da so zelo dobro usposobljeni in da lahko v vsakem trenutku izvedejo še tako zahtevno nalogo. Hkrati pa so potrdili visoko stopnjo zavesti, ki je še kako potrebna za krepitev družbene samozaščite, za obrambo države in varstvo pridobitev revolucije.

C. P.

● DRUŽE TITO, MI TI SE KUNEMO

Transparent v dvorani Centrofana v Loznici je nadaljevanje Titove misli o bratstvu in enotnosti naših narodov in narodnosti. V tem znamenju je potekalo pobratenje delavcev Žita — tozda Šumi s srbskimi delavci Viskoze — tozda Centrofan iz Loznice. Na tridnevnem obisku pri gostiteljih v Banji Koviljači so se spletle iskrene prijateljske in delovne vezi. Letošnjo jesen bo Žito vrnilo vse izkazano gostoljubje.

Besedilo in slika I. C.

Ob praznovanju dneva gradbincev v Novi Gorici je prejel republiško priznanje tudi občinski odbor sindikatov gradbenih delavcev naše občine. Na sliki: Vinko Franjo, predsednik tega odbora, sprejema priznanje. Ob njem (z očali) je predsednik RO SGDS Željko Humar.

(G. B.)